



荷 马

伊利亚特

第七至十二卷

荷 马

伊利亚特

第七至十二卷

罗念生 王焕生 译

世纪出版集团 上海人民出版社

荷 马

伊利亚特

第七至十二卷

本书希腊文本系采用洛布古典丛书(The Loeb Classical Library) 中荷马
《伊利亚特》(*Homer: Iliad*) 1971—1976 年版。

目 录

第七至十二卷

- 341 第七卷 埃阿斯同赫克托尔决斗胜负难分
381 第八卷 特洛亚人勇猛反攻阿开奥斯人
427 第九卷 阿伽门农向阿基琉斯求和遭拒绝
483 第十卷 奥德修斯和狄奥墨得斯夜探敌营
531 第十一卷 两军激战引起阿基琉斯注意
599 第十二卷 特洛亚人冲击阿开奥斯人的壁垒

636 注释

Ιλιάς

伊利亚特

VII—XII

第七至十二卷

ΙΛΙΑΔΟΣ Η

Ὡς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἔκτωρ,
τῷ δ' ἄμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
ἀμφοτέρωι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
ὥς δὲ θεὸς ναύτησιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
5 οὖρον, ἐπεὶ κε κάμωσιν ἐϋξέστης ἐλάτῃσι
πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται,
ὥς ἄρα τῷ Τρῳέεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.

Ἐνθ' ἐλέτην ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηϊθόοιο ἀνακτος,
Ἄρην ναιετάοντα Μενέσθιον, δν κορυνήτης
10 γείνατ' Ἀρηϊθoος καὶ Φυλομέδουσα βοῶπις·
Ἔκτωρ δ' Ἡϊονῆα βάλ' ἐγχεῖ ὀξυόεντι
αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης εὐχάλκου, λύντο δὲ γυῖα.
Γλαῦκος δ' Ἴππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν
Ἴφίνοον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὕσμίνην
15 Δεξιάδην, ἵππων ἐπιάλμενον ὠκειάων,
ὦμον· ὁ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα.

第七卷

埃阿斯同赫克托尔决斗胜负难分

光荣的赫克托尔这样说，匆匆忙忙出城，
他的弟弟阿勒珊德罗斯和他同行，
弟兄二人心里都急于要参加战斗，
有如天神在水手们用光滑的木桨击水，
感到疲劳，他们的手脚已经软弱无力时，
给这些渴望的人们吹来一阵和风，
弟兄俩也这样出现在渴望的特洛亚人面前。

帕里斯杀死阿瑞托奥斯王之子墨涅斯提奥斯，
那人住在阿尔涅，是使用钉头大锤作战的
阿瑞托奥斯和牛眼睛的费洛墨杜萨生的儿子。
赫克托尔用锋利的长枪击中埃伊奥纽斯的
精制的铜盔下的脖子，使他手脚无力。
格劳科斯，希波洛科斯之子，吕西亚人的领袖，
在得克西奥斯国王的儿子伊菲诺奥斯
跳上战车时掷出长枪，击中肩膀，
那人从车上翻身落地，四肢无力。

Τοὺς δ' ὥς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
 βῆ ῥα κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα
 20 Ἴλιον εἰς ἱερήν· τῇ δ' ἀντίος ὄρνυτ' Ἀπόλλων
 Περγάμου ἐκκατιδών, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην.
 ἀλλήλοισι δὲ τῷ γε συναντέσθην παρὰ φηγῶ.
 τὴν πρότερος προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
 “τίπτε σὺ δ' αὖ μεμαυῖα, Διὸς θύγατερ μέγαλοιο,
 25 ἦλθες ἀπ' Οὐλύμποιο, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν,
 ἦ ἵνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἑτεραλκέα νίκην
 δῶς, ἐπεὶ οὐ τι Τρῶας ἀπολλυμένους ἐλεαίρεις.
 ἀλλ' εἰ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
 νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα
 30 σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχήσονται, εἰς δ' κε τέκμωρ
 Ἰλίου εὖρωσιν, ἐπεὶ ὥς φίλον ἐπλετο θυμῷ
 ὑμῖν ἀθανάτησι, διαπραθέειν τόδε ἄστυ.”

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 “ὦδ' ἔστω, ἐκάεργε· τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτὴ
 35 ἦλθον ἀπ' Οὐλύμποιο μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς.
 ἀλλ' ἄγε, πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν,”

Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
 “Ἔκτορος ὄρωμεν κρατερὸν μένος ἵπποδάμοιο,
 ἦν τινά που Δαναῶν προκαλέσεται οἰόθεν οἶος
 40 ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῇτι,
 οἱ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ

目光炯炯的女神雅典娜看见他们
在激烈的战斗当中杀死阿尔戈斯人，
便从奥林波斯峰顶匆匆下降到
神圣的伊利昂。阿波罗在城上望见， 20
便去迎接她，他希望特洛伊人获胜。
他们姐弟在一棵橡树旁边相逢，
宙斯的儿子阿波罗王先开口对她说：
“伟大的宙斯的女儿，你为何又这样急忙
从奥林波斯前来，受高傲的心灵驱使？ 25
是不是你不怜悯特洛伊人被杀死，
想使达那奥斯人获得更大的胜利？
你若是听我的话——这样做有益得多，
让我们使今天的战斗停下来，此后他们
可以再打起来，直到阿尔戈斯人 30
达到夺取伊利昂的目标，既然你们
一心要使特洛伊人的都城遭受毁灭。”

目光炯炯的雅典娜回答阿波罗这样说：
“远射的神，就这样办，我是这样想，
才从奥林波斯来到阿开奥斯人 35
和特洛伊人中间。你愿意怎样制止战争？”

宙斯的儿子阿波罗王回答她说：
“让我们激起驯马的赫克托尔的精神，
使他向达那奥斯人挑起单人战斗，
在可畏的战争中同他面对面互相杀戮。 40
戴铜胫甲的阿开奥斯人会感到气愤，

οἷον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἑκτορι δῖῳ.”

ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 τῶν δ' Ἑλενος, Πριάμοιο φίλος παῖς, σύνθετο θυμῷ
 45 βουλήν, ἣ ῥα θεοῖσιν ἐφῆνδανε μητιόωσι·
 στῇ δὲ παρ' Ἑκτορ' ἰὼν καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 “Ἑκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε,
 ἣ ῥα νῦ μοί τι πίθοιο, κασίγνητος δέ τοι εἰμι·
 ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,
 50 αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
 ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
 οὐ γάρ πῶ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
 ὥς γάρ ἐγὼ ὅπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων.”

ὣς ἔφαθ', Ἑκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα μῦθον ἀκούσας,
 55 καὶ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
 μέσσου δουρὸς ἐλών· οἱ δ' ἰδρύνθησαν ἅπαντες.
 καδ' δ' Ἀγαμέμνων εἶσεν εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς.
 καδ' δ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 ἐξέσθην ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσι
 60 φηγῷ ἐφ' ὑψηλῇ πατρὸς Διὸς αἰγιώχοιο,
 ἀνδράσι τερπόμενοι· τῶν δὲ στίχες ἦατο πυκναί,
 ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
 οἷη δὲ Ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἐπι φριξί
 ὄρνυμένοιο νέον, μελάνει δέ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς,
 65 τοῖαι ἄρα στίχες ἦατ' Ἀχαιῶν τε Τρώων τε
 ἐν πεδίῳ· Ἑκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε·

激起某个人去同神样的赫克托尔拼杀。”

他这样说，目光炯炯的雅典娜听从。

赫勒诺斯^[1]，普里阿摩斯的亲爱的儿子懂得

这两位神明商量决定的满意的计划， 45

他上前站在赫克托尔旁边对他这样说：

“普里阿摩斯的儿子赫克托尔，你聪明如宙斯，

现在听我的话吗？我是你的弟弟。

你使特洛伊人和阿开奥斯人坐下来，

你向最勇敢的阿开奥斯人提出挑战， 50

叫他在可畏的战争中同你面对面厮杀。

你的命运还没有到死期，不会遭不幸，

因为我曾经听见永存的神们的声音”

他这样说，赫克托尔听了非常高兴，

他去到两军之间，握着长枪的中部， 55

挡退特洛伊人的行列，使他们坐下，

阿伽门农主上也使胫甲精美的

阿开奥斯人坐地。雅典娜和银弓之神

阿波罗化身为凶猛的秃鹫，双双蹲在

手提大盾的父亲宙斯的高大的橡树上， 60

喜看战士。两军的行列密密层层，

盾牌、头盔、无数的长矛紧密竖立，

有如新起的西风吹起的一片片涟漪

散布在大海面上，海水在下面变黑，

阿开奥斯人和特洛伊人的浩荡队伍 65

就这样坐在平原上。赫克托尔对双方这样说：

- “κέκλυτέ μευ, Τρῶες καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
 ὄφρ’ εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 ὄρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος οὐκ ἔτέλεσεν,
 70 ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρεται ἀμφοτέροισιν,
 εἰς δ’ κεν ἦ ὑμεῖς Τροίην εὐπυργον ἔλητε,
 ἦ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμείετε ποντοπόροισιν.
 ὑμῖν δ’ ἐν γὰρ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν·
 τῶν νῦν ὃν τινα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
 75 δεῦρ’ ἴτω ἐκ πάντων πρόμος ἔμμεναι Ἑκτορι δίφ.
 ὦδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ’ ἄμμ’ ἐπὶ μάρτυρος ἔστω·
 εἰ μὲν κεν ἐμὲ κείνος ἔλη ταναήκεϊ χαλκῷ,
 τεύχεα συλήσας φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
 σῶμα δὲ οἴκαδ’ ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρὸς με
 80 Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
 εἰ δέ κ’ ἐγὼ τὸν ἔλω, δῶη δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων,
 τεύχεα σύλησας οἴσω προτὶ Ἴλιον ἱρήν,
 καὶ κρεμῶω προτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἐκάτοιο,
 τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας εὖσσέλμους ἀποδώσω,
 85 ὄφρα ἔταρχύσωσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
 σῆμά τέ οἱ χεύωσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῃ.
 καὶ ποτέ τις εἴπησι καὶ ὀπιγόνων ἀνθρώπων,
 νηϊ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἶνοπα πόντον·
 ‘ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,
 90 ὃν ποτ’ ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος Ἑκτωρ.’
 ὥς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ’ ἐμὸν κλέος οὐ ποτ’ ὀλεῖται.”

Ὡς ἔφαθ’, οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·

“特洛亚人和胫甲精美的阿开奥斯人，
 请听我说，我要讲的是胸中的心里话。
 高坐的宙斯没有使我们的盟誓成事实，
 他怀着恶意，给双方的军队制造灾难， 70
 直到你们攻下有好望楼的特洛亚，
 或你们在渡海的船舶旁边被我们打败。
 你们当中有阿开奥斯人的最高贵的领袖，
 让那个很想同我作战的人从你们中间
 作为代战者走出来对付神样的赫克托尔。 75
 我这样宣布，请大神宙斯为我们作见证：
 要是他用那把长刃的铜剑把我杀死，
 便让他剥夺我的甲仗，送往空心船，
 但须把我的身体交还给我的家庭，
 让特洛亚人和他们的妻子给我行葬礼。 80
 但是如果我杀死他，阿波罗赐我荣誉，
 我将剥下他的甲仗，运往伊利昂，
 把它们挂在远射的神阿波罗的庙上，
 他的尸体可以运回有好长凳的船只，
 使长头发的阿开奥斯人把他埋葬， 85
 为他在赫勒斯滂托斯旁边垒个坟墓，
 日后出生的人当中有人在大海上
 驾驶有许多排桨的船只的时候会说：
 ‘这是远古时候死去的、被光荣的赫克托尔
 杀死的非常勇敢的战士留下的坟墓。’ 90
 日后有人这样说，我的名声将不朽。”

他这样说，他们全都默不作声。

αἶδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι·
 ὁψὲ δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο καὶ μετέειπε
 95 νείκει ὄνειδίζων, μέγα δὲ στεναχίζετο θυμῷ·
 “ὦ μοι, ἀπειλητῆρες, Ἀχαιῖδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί·
 ἦ μὲν δὴ λώβῃ τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς,
 εἰ μὴ τις Δαναῶν νῦν Ἑκτορος ἀντίος εἴσιν.
 ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε,
 100 ἡμενοὶ αὐθι ἕκαστοι ἀκήριοι, ἀκλεῆς αὐτως·
 τῶδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι· αὐτὰρ ὑπερθε
 νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.”

Ὡς ἄρα φωνήσας κατεδύσετο τεύχεα καλά.
 ἐνθά κέ τοι, Μενέλαε, φάνη βίότιο τελευτῇ
 105 Ἑκτορος ἐν παλάμῃσιν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἦεν,
 εἰ μὴ ἀναΐξαντες ἔλον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
 αὐτὸς τ' Ἀτρεΐδης εὐρὺν κρείων Ἀγαμέμνων
 δεξιτερῆς ἔλε χειρὸς ἔπος τ' ἔφατ' ἕκ τ' ὀνόμαζεν·
 “ἀφραίνεις, Μενέλαε διοτρεφές, οὐδέ τί σε χρὴ
 110 ταύτης ἀφροσύνης· ἀνὰ δὲ σχέο κηδόμενός περ,
 μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι,
 Ἑκτορι Πριαμίδῃ, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
 καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε μάχῃ ἐνι κυδιανείρῃ
 ἔρριγ' ἀντιβολῆσαι, ὃ περ σέο πολλὸν ἀμείνων.
 115 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἵζευ ἰὼν μετὰ ἔθνος ἐταίρων,
 τούτῳ δὲ πρόμον ἄλλον ἀναστήσουσιν Ἀχαιοί.
 εἴ περ ἀδειῆς τ' ἐστὶ καὶ εἰ μόθου ἔστ' ἀκόρητος,
 φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἶ κε φύγησι

拒绝可耻，等待他进攻又感恐惧。
墨涅拉奥斯这时从他们中站起来，
他拿话谴责他们，心里却十分悲伤。 95
“好夸口的人啊，阿开奥斯妇女，不是男子汉，
如果没有一个达那奥斯人敢接受
赫克托尔的挑战，这是我们的多大耻辱！
愿你们坐在那里还原为水和泥土。
你们没有一点勇气，没有脸面。 100
我要武装起来，去对付他的挑战，
胜利的线索操在永生的天神手里。”

他这样说，把漂亮的铠甲披挂起来。
墨涅拉奥斯啊，若不是阿开奥斯人的国王们
跳起来抓住你，你的性命的最后日子 105
会在赫克托尔手里出现，他比你强得多。
阿特柔斯的儿子、统治广大土地的
阿伽门农拉着他的右手对他说：
“宙斯养育的墨涅拉奥斯，你是疯狂了，
你不该这样愚蠢。赶快停止下来， 110
不要因为气愤去同比你强的人
赫克托尔战斗，别的人都害怕他而发抖，
甚至阿基琉斯在使人获得荣誉的战争中
同他相遇也打寒战，他比你强得多。
你退回去，坐在你的伴侣中间， 115
阿开奥斯人将推出另一个代战者对付他。
尽管赫克托尔无所畏惧，好战无厌，
我认为他会高兴地弯着膝头坐下来。

δηϊου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.”

- 120 ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως
αἷσιμα παρειπών, ὃ δ' ἐπείθετο· τοῦ μὲν ἔπειτα
γηθόσυνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο·
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν·
“ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαῖαν ἰκάνει.
125 ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεΐδης,
ἔσθλός Μυρμιδόνων βουλευφόρος ἡδ' ἀγορητής,
ὃς ποτὲ μ' εἰρόμενος μέγ' ἐγήθεεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
πάντων Ἀργείων ἐρέων γενεὴν τε τόκον τε.
τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντας ὑφ' Ἑκτορι πάντας ἀκούσαι,
130 πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας αἰεῖραι,
θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον Αἴδος εἰσω.
αἱ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων,
ἡβῶμ' ὥς δὲ ἐπ' ὠκυρόῳ Κελάδοντι μάχοντο
ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσήμευροι,
135 Φειᾶς παρ τείχεσσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
τοῖσι δ' Ἐρευναλίων πρόμος ἴστατο, ἰσόθεος φῶς,
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἀνακτος,
δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπὶ κλησιν κορυνήτην
ἄνδρες κίκησκον καλλίζωνοί τε γυναῖκες,
140 οὔνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο δουρί τε μακρῷ,
ἀλλὰ σιδηρεῖη κορύνῃ ῥήγνυσκε φάλαγγας.
τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλῳ, οὐ τι κράτει γε,
στενωπῷ ἐν ὀδῷ, δθ' ἄρ' οὐ κορύνῃ οἱ ὄλεθρον
χραῖσμε σιδηρεῖη· πρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθᾶς